

## 42. PIASKI PODSADZKOWE

Piaski podsadzkowe służą do sporządzania podsadzki hydraulicznej tj. mieszaniny piasku z wodą, która jest wykorzystywana do wypełniania wyeksploatowanych wyrobisk górniczych. Udokumentowane złoża piasków podsadzkowych występują w obszarach intensywnej, podziemnej eksploatacji górniczej, głównie węgla kamiennego i rud miedzi, a więc w południowej części Polski, głównie w rejonie Górnośląskiego Zagłębia Węglowego oraz w Legnicko-Głogowskim Okręgu Miedziowym. Jednym z warunków decydujących o zaliczeniu złoża piasków jako piasków podsadzkowych jest jego lokalizacja w odległości nie większej niż 50 km od miejsca ich zastosowania.

Największa ilość złoża piasków podsadzkowych zlokalizowana jest wokół GZW. Można tu wydzielić trzy obszary: wschodni, zachodni i północny. Obszar wschodni (gdzie wydobywa się największe ilości tej kopaliny) rozciąga się od Kuźnicy Warężyńskiej przez Pustynię Błędowską aż po okolice Jaworzna. Występują tu utwory piaszczyste akumulacji wodnolodowcowej i częściowo eolicznej osiągające maksymalną miąższość do 70 m (Pustynia Błędowska). Drugi pod względem zasobności jest obszar zachodni obejmujący pradolinę Odry w części Kotliny Raciborskiej i zachodniej części Wyżyny Śląskiej. Średnie miąższości piasków w złożach tego obszaru wynoszą 15 – 20 m. Obszar północny obejmuje dolinę Małej Panwi, na którym występują złoża o znacznych miąższościach piasków (do 40 m) pochodzenia wodnolodowcowego. Złoża te są wystarczająco rozpoznane, lecz dotychczas niezagospodarowane. Ponadto w rejonie eksploatacji rud miedzi w okolicach Lubina występują osady piaszczysto-żwirowe dochodzące do 40 m miąższości.

Stan rozpoznania piasków podsadzkowych oraz stopień ich zagospodarowania przedstawiono w tabeli 42.1.

Tabela 42.1

PIASKI PODSADZKOWE - mln m<sup>3</sup>

Wyszczególnienie	Ilość złóż	Zasoby geologiczne				Zasoby przemysłowe
		bilansowe			pozabilansowe	
		Razem	A+B+C1	C2		
<b>ZASOBY OGÓŁEM</b>	<b>33</b>	<b>2 638.23</b>	<b>2 098.10</b>	<b>540.13</b>	<b>608.08</b>	<b>150.73</b>
<b>w tym - zasoby złóż zagospodarowanych</b>						
Razem -	8	451.42	390.90	60.52	97.75	150.73
1. Złoża zakładów czynnych	7	439.89	379.37	60.52	97.75	139.20
2. Złoża eksploatowane okresowo	1	11.53	11.53	-	-	11.53
<b>w tym - zasoby złóż nie zagospodarowanych</b>						
Razem -	18	1 845.45	1 420.93	424.52	189.96	-
1. Złoża rozpozn. szczegółowo	14	1 508.28	1 418.12	90.16	49.91	-
2. Złoża rozpozn. wstępnie	4	337.17	2.82	334.35	140.05	-
<b>w tym - złoża, których eksploatacji zaniechano</b>						
Razem -	7	341.37	286.28	55.09	320.37	-

W 2008 stan zasobów geologicznych piasków podsadzkowych wyniósł 2 638,23 mln m<sup>3</sup>. W przeliczeniu na tony (przyjmując 1,7 t/ m<sup>3</sup>) wyniosło to około 4 500 mln t.

Wydobycie piasków podsadzkowych było mniejsze niż w roku ubiegłym o ok. 200 tys. m<sup>3</sup> i wyniosło 6 401 tys. m<sup>3</sup>, co w przeliczeniu na tony daje około 10 900 tys. t. W 2008 r. wstrzymana została eksploatacja ze złoża Kuźnica Warężyńska.

W porównaniu do stanu z roku poprzedniego, zasoby zmniejszyły się o 13,29 mln m<sup>3</sup>, co spowodowane zostało wydobywaniem oraz zatwierdzeniem dodatku nr 4 dla złoża Pustynia Błędska – blok IV.

W złożu Obora przy wydobywaniu piasków podsadzkowych powstało w 2008 roku 165,47 tys. t odpadów pogórnich, które złożono na składowisku.

Podczas odwadniania kopalni Kotłarnia – pole północne wypompowano 11 882 tys. m<sup>3</sup> wody - 1 736 tys. m<sup>3</sup> o charakterze wód pitnych i przemysłowych, które wykorzystano oraz 10 145 tys. m<sup>3</sup> wód zasolonych, które zrzucano do zlewni Odry.

Stopień rozpoznania zasobów i stan zagospodarowania, a także wielkość wydobycia z poszczególnych złóż zestawiono w tabeli 42.2.

Tabela 42.2

Wykaz złóż piasków podsadzkowych - tys. m<sup>3</sup>

Lp.	Nazwa złoża	Stan zag. złoża	Z a s o b y		Wydo- bycie	Powiat
			geologiczne bilansowe	przemys- łowe		
<b>ZŁOŻA UDOKUMENTOWANE złóż : 33; OGÓŁEM</b>			<b>2 638 229</b>	<b>150 730</b>	<b>6 401</b>	
<b>woj. DOLNOŚLĄSKIE złóż: 4</b>			<b>511 139</b>	<b>14 537</b>	<b>1 495</b>	
1	Chrostnik	P	292 351	-	-	Lubin
2	Jaworów	P	5 972	-	-	Świdnica
3	Obora	E	34 937	14 537	1 495	Lubin
4	Sucha Górna	R	177 879	-	-	Głogów, Polkowice
<b>woj. MAŁOPOLSKIE złóż: 9</b>			<b>1 007 619</b>	<b>49 189</b>	<b>3 079</b>	
1	Hutki II	R	6 761	-	-	Olkusz
2	Pust. Błędska - blok II	R	92 835	-	-	Olkusz
3	Pust. Błędska - blok III	R	261 760	-	-	Olkusz
4	Pust. Błędska - blok IV	E	250 178	12 594	1 230	Olkusz
5	Pust. Błędska (obsz.poz.)	Z	79 724	-	-	Olkusz, Chrzanów, Dąbrowa Górnicza, Jaworzno
6	Siersza-Misiury	E	51 399	21 965	1 499	Chrzanów, Jaworzno
7	Szczakowa pole I	E	14 630	14 630	350	Olkusz
8	Szczakowa pole II	Z	84 139	-	-	Olkusz, Jaworzno
9	Szczakowa-Bukowno	R	166 192	-	-	Olkusz

Lp.	Nazwa złoża	Stan zag. złoża	Z a s o b y		Wydo- bycie	Powiat
			geologiczne bilansowe	przemysłowe		
<b>woj. OPOLSKIE złóż: 2</b>			<b>461 051</b>	<b>68 040</b>	<b>822</b>	
1	Kotłarnia p. północne	E	78 858	68 040	822	Kędzierzyn-Koźle
2	Kotłarnia Solarnia	R	382 193	-	-	Kędzierzyn-Koźle
<b>woj. ŚLĄSKIE złóż: 18</b>			<b>658 421</b>	<b>18 965</b>	<b>1 005</b>	
1	Błędów - blok I	R	75 890	-	-	Dąbrowa Górnicza
2	Boguszowice	Z	123 416	-	-	Rybnik
3	Borowa Wieś	Z	7 672	-	-	Mikołów Ruda Śląska
4	Bór (Wschód)	E	5 860	5 422	997	Jaworzno,Sosnowiec
5	Bór (Zachód)	E	4 021	2 014	8	Jaworzno,Sosnowiec
6	Brynica	R	13 231	-	-	Tarnowskie Góry
7	Czechło	R	45 876	-	-	Tarnowskie Góry
8	Kuźnica Warężyńska	T	11 530	11 530	-	Będzin, Dąbrowa Górnicza
9	Marklowice	Z	tylko pzb.	-	-	Wodzisław Śl.
10	Ochojec	R	161 164	-	-	Rybnik
11	Panewniki	Z	23 050	-	-	Katowice, Mikołów Ruda Śląska
12	Rozkówka	R	1 036	-	-	Będzin
13	Smolnica	R	13 803	-	-	Gliwice
14	Strzybnica	P	36 030	-	-	Tarnowskie Góry
15	Szczakowa - Maczki	R	70 659	-	-	Jaworzno,Sosnowiec
16	Taciszów - pole V,VI,VII	Z	23 368	-	-	Gliwice
17	Tworóg Mały	R	39 000	-	-	Tarnowskie Góry
18	Zebrzydowice	P	2 815	-	-	Cieszyn

Opracowała: Agnieszka Malon